

ชื่อเรื่อง : คนข้ามแดน : คนไทยข้ามชาติส่วนน้อยที่มีทักษะความเชี่ยวชาญพิเศษทางอาชีพในประเทศเวียดนาม

ชื่อนักวิจัย : นายพิมเสน บัวระภา

สถานที่ทำงาน : สาขาวิชาภาษาเวียดนาม – ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปีที่ทำการวิจัย : 2552

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มุ่งที่จะทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมข้ามพรมแดนผ่านประสบการณ์ชีวิตของชาวไทยส่วนน้อยข้ามชาติที่มีทักษะเชี่ยวชาญทางอาชีพเป็นพิเศษในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (ภาคเหนือ) ที่กำลังดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสภาวะโลกไร้พรมแดนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนิยามความหมายตนเองในฐานะที่เป็นคนข้ามชาติ การผลิตและการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ชาติพันธุ์เพื่อใช้เป็นยุทธวิธีในการสร้างและต่อรองทางพื้นที่และตัวตนในสังคมใหม่ให้ได้อย่างเหมาะสม งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยภาคสนามทางมานุษยวิทยาเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) โดยการอ่านและมองผ่านกระบวนการเล่าเรื่องราวในประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการเข้าไปสังเกตและการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการชีวิตประจำวันของเขาเหล่านั้นทั้งที่เป็นแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา (Case study) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้นเป็นชาวไทยกลุ่มแรงงานไทยข้ามชาติที่เข้าไปทำงานกับนายจ้างทั้งที่เป็นนายจ้างชาวไทยและชาวเวียดนาม เมื่อทำงานมาได้สักช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว เขาเหล่านั้นส่วนมากได้เลือกแต่งงานกับคนพื้นถิ่นและเลือกประกอบอาชีพที่ตนเองถนัดพร้อมสร้างหลักปักฐานอยู่ในประเทศเวียดนามมาเป็นระยะเวลายาวนานมาแล้วระยะหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 16 ครอบครัว ในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดในเรื่อง ลักษณะข้ามชาตินิยม อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ วัฒนธรรมลูกผสมและการกลืนกลายตนเองในการสร้างและต่อรองพื้นที่ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมใหม่เป็นแนวทางในการอ่านปรากฏการณ์

ผลการศึกษาพบว่า ชนกลุ่มน้อยข้ามชาติผู้มีทักษะทางอาชีพพิเศษเหล่านี้ได้เลือกเดินทางข้ามชาติไปสู่พื้นที่ใหม่ด้วยความผันอั้นบรรเจิดพร้อมกับการที่เขาเหล่านั้นได้มีทักษะทางอาชีพพิเศษในเฉพาะสาขาที่เขา กำลังทำอยู่ เขาจึงได้ตัดสินใจเดินทางข้ามชาติไปเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีขึ้นให้กับตนเองและครอบครัว เขาเหล่านั้นได้เริ่มออกเดินทางจากถิ่นฐานบ้านเกิดเดิมด้วยผลกระทบจากนโยบายยาวาทกรรมการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะในท้องถิ่นชนบทให้เป็นเมืองทันสมัย ตามการ

ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2504 -2509) ซึ่งทำให้เขาเหล่านี้ไม่สามารถกักขังชีวิตตนเองให้อยู่ภายในเขตพื้นที่ที่จำกัดในท้องถิ่นอาศัยดั้งเดิมได้ รายได้จากการประกอบอาชีพในท้องถิ่นเดิมไม่ตอบสนองกับรายจ่ายที่นับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น การเดินทางข้ามเขตเข้าสู่เมืองใหญ่และเมืองหลวงช่วยให้เขาเหล่านั้นมีรายได้เพิ่มขึ้น มีทักษะและประสบการณ์ในอาชีพที่ทำอยู่กับนายจ้างจนทำให้เขาเป็นผู้มีทุนทางสังคมในเรื่องฝีมือแรงงานเป็นอย่างดีและสุดท้ายเขาเหล่านั้นได้กลายเป็นคนส่วนน้อยข้ามชาติในประเทศเวียดนามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว วัฒนธรรมข้ามพรมแดนของเขาเหล่านั้นได้แสดงและสะท้อนให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวทางอันลึกลับชาติพันธุ์ของเขาในบริบทที่แตกต่างกันออกไปที่เขากำลังประสบอยู่ กลุ่มคนข้ามชาติเหล่านี้ยังคงมีปฏิสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายกันระหว่างคนไทยด้วยกันทั้งภายในเขตพื้นที่ใหม่และบ้านเกิดเมืองนอน และในขณะเดียวเขาเหล่านั้นได้เลือกใช้อยุทธวิธีทางอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ การกลืนกลายตนเองและวัฒนธรรมลูกผสมในการสร้างพื้นที่ทางสังคม เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพได้อย่างมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม เขาเหล่านี้ประสบปัญหาในเรื่องการเข้าถึงถึงระเบียบกฎเกณฑ์ของกฎหมายการค้าในประเทศเวียดนามที่ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง ต้องอาศัยภรรยาหรือเพื่อนสนิทที่เป็นชาวเวียดนามเท่านั้นจึงทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในธุรกิจและการดำเนินชีวิต กฎหมายว่าด้วยการเป็นคนข้ามชาติของประเทศเวียดนามก็ยังไม่เอื้ออำนวยให้กับเขาเหล่านี้ได้เป็นผู้อยู่อาศัยอย่างเหมาะสมด้วยเขาเหล่านี้ก็ยังคงถือหนังสืออนุญาตให้พักอาศัยในฐานะนักท่องเที่ยวหรือลูกจ้างของนายจ้างหรือภรรยา และที่สำคัญเขาเหล่านี้ในฐานะของพลเมืองไทยที่คนหนึ่งข้ามชาติไปประกอบสัมมาชีพและส่งเงินทองกลับประเทศไทยในรูปแบบต่าง ๆ แต่เขาเหล่านั้นกลับไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากรัฐบาลไทยได้

Title : Trans - border People: Skilled Thai
Minor Transnational Workers in Vietnam"

Author : pimsen buarapha

Office : Vietnamese Section – Department of Thai
and Oriental Languages, Faculty of
Humanities and Social Sciences,
Mahasarakham University

YEAR : 2009

ABSTRACT

The purpose of this research is to make understanding in transnationalism through narrative of everyday life practices of the skilled Thai minor Transnational worker in Vietnam (northern part), which are in Ha Noi and Hai Phong. Through a case studies of ethnographic approach, this study will examine the meanings of being transnational people as create by them, their identities construction, assimilation and hybridity with other people in their new societies as a strategy in negotiation will be a special attention.

It is found that, the skilled Thai minor transnational people are resulted from an unsuccessful of applying the policy of implementation in modernity of the former Thai government in the early decade of 2510. They have first moved from their homelands for seeking such a good income and their better lives in both the big cities and the Bangkok capital of Thailand. They

were mostly hard working and skilled in their works and they had a good chance to be trans - border workers with their new boss' s business in Vietnam. Transnationalis also reflects multiple identities of minor transnational people in Vietnam. Cultural hybridity and assimilation of their everyday practices were adjusted with their new lives, friends and new society. Their wives have taken parts in their businesses both in documents and support in their works. The first group of skilled Thai minor transnational people, who lacks of economic capital and finished their studies in only in secondary school, could run well on their small bossiness in their family or working well with their bosses. However, for the skilled Thai minor transnational people who graduated their studies in university or have accumulated their skilled from abroad before, they could manage and run their businesses with various their business networks both with Vietnamese and Thai partners. In addition, both of them have always dreams to get back their homeland in their last day or some people would like to dismiss the nation state boundary between Thailand and Vietnam for their convenience in business and their journeys in the near future. Besides, their Thai citizenship statuses, lacking of understanding in Vietnam trade law and could not approach in source of Thai investment funds make them sometime in a difficulty in their business.